

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr. K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr. S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; E. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr. K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040. — Telefoon 2424. BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES. Ingevolge papiertoewijzing B.P.P. no. 4439 verschijnt deze uitgave wekelijks en is de omvang van dit nummer 8 pag., form. 30 x 41 1/4 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertenties: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Bezwaarden over en onder de synodocratie, 33. Uit de Schrift: Een nieuw verbond met beide huizen. (Jer. 31:31). Op en om 't kerkplein: Meliorine. Kerkelijk leven: Gebrek aan ernst; Uitholling van het belijden; Confessie en wijsbegeerte. Uit het Pol. en Soc. leven: Het rapport inzake het vraagstuk der bedrijfsorganisatie; Het congres. Zending en Evangelisatie: „De kerken in Indonesië“ op de synode van Eindhoven. Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

BEZWAARDEN OVER EN ONDER DE SYNODOCRATIE. 33

De „draai“ van Dr. Schippers, II.

In ons vorige artikel hebben we de verklaring van ds. Bouwmeester en dr. Schippers naar haar zake-lijken inhoud getoetst.

„Bleek ons toen, dat ze een wonderlijk dubbelzinnig, en daardoor innerlijk tegenstrijdig karakter draagt. De opstellers wilden zich daarin en daarmee met alle geweld van het „houden voor wedergeboren“ in zijn primaire, eenvoudige, en feitelijk alleen mogelijke, betekenis ontdoen. Maar — dat lukte niet! Geen wonder: het is eenvoudig onmogelijk een duidelijk, klaar, echt hollands woord van zijn feitlijken inhoud te ontdoen. Wedergeboren dat is en blijft nu eenmaal..... wedergeboren. Het woord is het verleden deelwoord van het werkwoord wederbaren, aanduidend, dat de in het werkwoord genoemde werkzaamheid is geschied en voortaan een feit is en blijft.

„We moeten evenwel nog een kwestie bespreken. En wel deze: is wat de opstellers in deze verklaring als hun overtuiging uitspraken wel echt in overeenstemming met wat door de synodes van 1942/43 werd vastgesteld? Met andere woorden is ze „waar“, is ze wel „eerklijk“? Neen, ik bedoel in het minst niet iets over den persoon van de opstellers te zeggen! Het is me er alleen om te doen na te gaan of wat door de heeren ds. Bouwmeester en dr. Schippers wordt betoogd zakelijk in overeenstemming is met de leeruitspraken; of ze den „zakelijken inhoud“ daarvan zuiver weergeeft; of ze, met andere woorden, een kerkelijke vergadering, die ernst maakt met de handhaving van de door haar bezworen „goddelijke waarheden“, kan en mag voldoen?

Om daarover te kunnen oordeelen moeten we even op de leeruitspraken, welke hier in geding zijn, letten. Ze luiden als volgt:

„De synode sprak ten aanzien van de meeningsverschillen o.a. uit:

„2e. dat de Heere in de belofte des verbonds ONGETWIJFELD toezegt de God niet alleen van de geloovigen, maar ook van hun zaad te zijn (Gen. 17:7); DOCH in Zijn Woord ons niet minder openbaart, dat zij niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn (Rom. 9:6);

„3e. dat DAAROM — overeenkomstig hetgeen de Synode van Utrecht 1905 (Acta art. 158) uitgesproken heeft — „het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeboren en in Christus geheiligd, totdat bij het opwassen uit hun wandel of leer het tegendeel blijkt“; al heeft de Synode daarna ook terecht toegevoegd, dat dit „geens-

zins zeggen wil, dat daarom elk kind waarlijk wedergeboren zou zijn“.

Ik heb in deze stellingen drie woorden met hoofdletters laten drukken. Om namelijk goed te verstaan wat deze uitspraken betekenen moeten we vooral op deze drie woorden goed letten. Zij zijn, om zoo te zeggen, de schakelstenen, waarop het betoog, dat in deze zinnen wordt geleverd, draait.

Wat zegt de Synode nu met deze woorden? Eerst spreekt ze uit, dat de HEERE in de belofte des verbonds ongetwijfeld zegt, dat Hij de God is niet alleen van de geloovigen, maar ook van hun zaad.

Wie deze woorden onbevengden leest, vat ze natuurlijk zoo op, dat de HEERE daarin verzekert, dat Hij de God van het gansche zaad, en dus ook van dat zaad hoofd voor hoofd zal zijn! Om een voorbeeld te noemen: als een rijk man aan een arm vaderloos gezin de belofte doet, dat hij voor dat gezin zal zorgen, wordt dan die zorg niet aan alle leden van dat gezin „gelijkelijk“ „toegezegd“?

Maar deze eenvoudige, duidelijke opvatting van de bekende woorden uit Gen. 17:7 wilden de synodes van 1942/43 onder geen beding accepteren!

Waarom niet? Wel als ze dat deden liepen ze hopeloos vast in haar redeneeringen!

Ze hadden namelijk een eigenaardige opvatting van Gods verbondsbelofte. En die wilden ze ten koste van alles vasthouden. En ze bewerkten daarom alle Schriftgegevens zóó, dat die met haar belofte-opvatting klopten.

Deze belofte is voor haar n.l. — en nu geef ik haar woorden letterlijk weer — een belofte:

„waarin „ook de wedergeboorte en dus in het algemeen de inwendige genade“, „het eeuwige en onvergankelijke heil“ aan allen die haar werkelijk ontvangen inderdaad wordt geschonken;“)

„waarin een „heilsafkondiging en heilsverzekering“ wordt gegeven, „die spreekt zoowel van hetgeen hun (die haar ontvingen) reeds werd geschonken als van wat zij nog ontvangen zullen“;“)

Zie, als men over de belofte, welke God aan de geloovigen en hun zaad geeft, zóó spreekt, dan kan men natuurlijk niet vasthouden, dat ze aan het gansche zaad, hoofd voor hoofd en stuk voor stuk toekomt! Want God zegt tot het gansche zaad der geloovigen, zonder eenige uitzondering, zeker niet, dat ze het eeuwige heil in beginsel reeds ontvingen en straks volkomen deelachtig zullen zijn! De synodes verklaarden dan ook uitdrukkelijk, „dat de belofte, althans wanneer ze naar haar vollen zin wordt genomen niet alle kinderen van geloovige ouders omvat.“) Ze „geldt“ „naar haar vollen zin alléén de uitverkorenen.“)

Omdat nu de synodes in den eersten zin van het geciteerde stuk der leeruitspraken de uitdrukking „de geloovigen en hun zaad“ niet op de gewone, duidelijke, meest voor de hand liggende manier konden lezen, moesten ze maatregelen treffen, dat men die uitdrukking uitsluitend en alleen op haar ma-

1) Dit woord „gelijkelijk“ is van Calvijn. Hij zegt ergens, dat God het geheele zaad van Jakob zonder uitzondering heeft uitverkoren..... omdat Hij allen gelijkelijk (pariter) met de getuigenissen van zijn genade heeft verwardigd, namelijk met het woord en de sacramenten. — Alle bondelingen ontvangen de sacramenten (en dus ook de beloften) dus „gelijkelijk“! (Zie commentaar op Gen. 25:23). In dit „pariter“ spitst zich het gansche geschil omtrent verbond, belofte en doop misschien het scherpst toe. Ontvangen alle kinderen de belofte en den doop „pariter“ of niet. Prof. Holwerda maakte mij op deze uitspraak van Calvijn attent.

2) Toelichting, p. 16/17.
3) Praeadvies, p. 11.
4) Praeadvies, p. 38.
5) Praeadvies, p. 43.

nier en dus niet op de alleen goede wijze zou opvatten en verstaan.“)

En dat deden ze nu door er Romeinen 9:6, alweer op haar bijzondere manier gelezen, aan toe te voegen! Haar redeneering is daarbij als volgt.

Eenerzijds zegt God ONGETWIJFELD: Ik ben de God van de geloovigen en van hun zaad. Aan dat zaad komt mijn belofte, de verzekering, dat men het goddelijk heil reeds in feite ontving, werkelijk toe. Dat zaad is inderdaad in mijn verbond opgenomen.

DOCH anderzijds zegt God ook: van dat zaad is niet iedereen een echt bondeling, niet alle leden daarvan schonk Ik mijn belofte. Ik ben toch ook weer niet voor allen hun God. Niet allen die uit Israël zijn, zijn Israël.

En DAAROM moeten we nu, volgens die synodes, het gansche zaad des verbonds, allen en een iegelijk, krachtens Gods belofte voor wedergeboren houden!

Deze synodes hebben op deze wijze de „waarheid“, zooals zij die in Gen. 17:7 vonden (Ik ben uw God en de God van uw zaad), vermengd en verwerkt met de „waarheid“, welke ze uit Rom. 9:6 puurden, (want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn) en toen is de bekende leerspreuk uit hun mengvat te voorschijn gekomen!

Zie, dit alles ligt in en achter en om de woorden: ONGETWIJFELD..... DOCH..... DAAROM.

Maar een kind kan het nu verstaan — het ging de synodes bij dat alles ten slotte om haar belofte des verbonds. Die wilde zij met alle macht als een goddelijke, absolute, onvoorwaardelijke heilstoewegging, welke het eeuwige heil zonder meer garandeerde en schonk, onverzwakt handhaven.

Volkomen naar waarheid sprak de synode van 1943 dan ook uit, dat „door de uitspraak, dat het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeboren en in Christus geheiligd, metterdaad geconstateerd (wordt), dat de verbondsbelofte de wedergeboorte inhoudt en dus naar haar vollen inhoud alleen de uitverkorenen geldt.“)

En — we zeggen dit er met nadruk bij — deze opvatting van de verbondsbelofte is het hart, de pit, de ziel van alles wat de synodes vaststelden — ook in 1946! Prof. Ridderbos schrijft er honderden vellen copy over vol!

Zie met het oog op dat „hart“, die „ziel“ van de synodale leerstellingen vragen we nu: aanvaardde dr. Schippers die leerbesluiten werkelijk? Ook in wat zij minimaal eischen?

En maakte de kerk van Rotterdam tegenover dr. Schippers ernst met den tot haar komenden eisch, dat ook in de onder zijn toezicht staande kerk niets mocht geleerd worden dan wat met die leeruitspraken ten volle in overeenstemming is?

a) Calvijn zegt bij Gen. 17:7 o.a. het volgende:

a. het hier bedoelde zaad is „Abraham's geslacht, door hem verwekt“;

b. het verbond wordt opgericht „met de kinderen van Abraham, die op natuurlijke wijze uit hem voortkomen zouden“;

c. door 's Heeren woord: Ik zal uw God zijn en van uw zaad na u. is het gansche volk Israël „als de kudde Gods in zijn eigen schaapskool ontvangen“;

d. daar deze „waardigheid“ „alléén aan Gods Woord hing“, kwam de genadige aanneming-tot-kinderen hun allen gemeenschappelijk toe“;

e. alle Israëlieten zijn derhalve „huisgenooten der kerk en kinderen Gods, en erfgenamen van het eeuwige leven“;

f. door en in dit woord van Gods belofte deelde God „zijn genade zoowel aan de verworpenen als aan de uitverkorenen“ mee.

1) Praeadvies, p. 43.